

Proces verbal de soluționare a contestațiilor la barem

Drept civil si drept procesual civil – procurori

Întocmit de Comisia de soluționare a contestațiilor, cu privire la contestațiile formulate de candidați în baza art. 14 alin. (3) din Regulamentul privind examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii la examenul de la disciplina Drept civil si drept procesual civil - procurori.

Un număr de **10** auditori de justiție au contestat baremul pentru **subiectul 1**: ATODIRESEI Andreea-Adelina, BĂRCAN Cristina-Mădălina, DIACONESCU Flavia, GÁBORA András, GRIGORE Andreea-Livia, ȚIGLER Andreea, MURARIU Alisan, PALCĂU Andrei-Cristian, POPOVICI Alexandra-Monica, RĂDULESCU Florin Cătălin

Un auditor de justiție a contestat baremul pentru **subiectul 3.I.b)**: SAMSON Eduard-Mihai

Un număr de **2** auditori de justiție au contestat baremul pentru **subiectul 3.I.c)**: CIURARIU Lorena-Mihaela și PĂTRĂUCEANU Teodora

Un auditor de justiție a contestat baremul pentru **subiectul 3.I.d)**: ȚIGLER Andreea

Un număr de **4** auditori de justiție au contestat baremul pentru **subiectul 3.II.a)**: MADA Bianca Teodora, CODORI Marcu-Ovidiu, SAMSON Eduard-Mihai, TUDOSE Ionuț-Cristian

Un număr de **10** auditori de justiție au contestat baremul pentru **subiectul 3.II.b)**: ANDRIȚA Iulia-Raluca, BĂRCAN Cristina-Mădălina, BIȚĂ Gabriela-Valentina, CIURARIU Lorena-Mihaela, DIACONESCU Flavia, EVGHENIE Gabriela, GRIGORE Andreea-Livia, PĂTRĂUCEANU Teodora, POPA Georgiana-Maria, SAMSON Eduard-Mihai

La data de 10 aprilie 2025, Comisia de soluționare a contestațiilor a decis respingerea tuturor contestațiilor ca nefondate și menținerea baremului.

Subiectul nr. 1 (subiect teoretic)-Drept civil

Un număr de 10 auditori au contestat acest subiect, solicitările de modificare a baremului și argumentele aferente acestor solicitări urmând a fi grupate astfel:

În primul rând, s-a criticat reținerea în barem a mențiunii “această prevedere nu se aplică atunci când forma este necesară doar pentru opozabilitatea actului față de terți, dacă prin lege nu se prevede altfel”, precum și punctarea ei distinctă (0,1 puncte), deoarece acest text, teza a II-a a art. 2013 alin.(2) C.civ., face referire la situația când o anumită cerință de formă este cerută de lege pentru opozabilitate, or, această teză

este străină de natura cerinței din subiect, care viza ipoteza forme cerute pentru încheierea valabilă a contractului de mandat, nu forma cerută pentru opozabilitatea acestuia.

Această critică este neîntemeiată, raportat la următoarele motive:

Potrivit disp. art. 2013 alin.(2) C.civ. *“Mandatul dat pentru încheierea unui act juridic supus, potrivit legii, unei anumite forme trebuie să respecte acea formă, sub sancțiunea aplicabilă actului însuși. Prevederea nu se aplică atunci când forma este necesară doar pentru opozabilitatea actului față de terți, dacă prin lege nu se prevede altfel.”*

După cum se poate observa, prima teză a textului legal citat reglementează regula unității formale dintre mandat și actul pentru care s-a dat mandatul, iar teza a doua a aceluiași text stabilește că această regulă nu se aplică acelor condiții de formă prevăzute de lege doar pentru opozabilitatea față de terți a actului juridic încheiat.

Prin urmare, pentru a determina dacă se aplică sau nu regula unității formale dintre mandat și actul pentru care s-a dat mandatul, trebuia reținut întreg alineatul, care cuprinde ambele teze, pentru că doar astfel putea fi încadrată situația din ipoteza întrebării, cea a forme cerute de lege pentru încheierea valabilă a contractului de mandat, în cadrul primei teze a acestui text.

Contrar susținerilor contestatorilor, avem în vedere faptul că teza I a alin.(2) a art. 2013 C.civ. nu era suficientă, întrucât această teză nu menționează că regula unității formale dintre mandat și actul pentru care s-a dat mandatul se aplică în cazul forme cerute pentru valabilitatea actului, ci acest lucru se deduce și prin reținerea tezei a doua, care exclude doar forma pentru opozabilitate.

A doua critică a vizat înlăturarea din barem a menționării art.1778 alin.(1) C.civ., având în vedere că indicarea acestuia nu este necesară, forma de lege cerută pentru contractul de mandat în ipoteza din speță rezultând din dispozițiile coroborate ale art.2013 alin.(2) C.civ., 1836 lit.b C.civ. și art. 1838 alin.(1) C.civ.

Și această critică este neîntemeiată, întrucât ipoteza subiectului viza un contract de locațiune a unui utilaj destinat exploatării agricole, or, nu este suficientă reținerea art. art.2013 alin.(2) C.civ., care reglementează regula unității formale dintre mandat și actul pentru care s-a dat mandatul în cazul forme *ad validitatem*, 1836 lit.(b) C.civ. privind bunurile agricole și art. 1838 alin.(1) C.civ., care stabilește că forma scrisă a contractului de arendare este o condiție de valabilitate a acestuia, deoarece, în lipsa aplicării art. 1778 alin.(1) C.civ., care stabilește că locațiunea bunurilor agricole poartă denumirea de arendare, nu se putea ajunge la concluzia că forma scrisă a contractului este o condiție de validitate a locațiunii unor bunuri agricole, această formă fiind prevăzută în lege pentru contractual de arendare.

Subiectul 3 (subiect practic) I-cerințe de drept procesual civil b)

La acest subiect, contestatorul a solicitat punctarea alternativă a situației în care, ulterior constatării că cererea reconvențională este inadmisibilă, soluția a fost dată prin respingerea excepției inadmisibilității cererii reconvenționale ca tardive, deoarece judecătorul a invocat excepția inadmisibilității la ultimul termen de judecată.

Nu se impune punctarea alternativă a respingerii excepției inadmisibilității cererii reconvenționale ca fiind tardiv formulate, această soluție nefiind legală, cât timp Codul de procedură civilă nu reglementează un termen în care să poată fi invocată excepția inadmisibilității cererii reconvenționale, cererea reconvențională nefiind supusă unei proceduri de admitere în principiu (art. 209 și 210 C.proc.civ.).

Problema admisibilității cererii reconvenționale este un aspect de ordine publică, care poate fi pus în discuție de instanță sau de părți oricând pe parcursul judecării în primă instanță.

Subiectul 3 (subiect practic) I-cerințe de drept procesual civil c)

Acest subiect a fost contestat de 2 auditori, reținându-se în motivare că inserarea în barem a condiției “înscrisul să fi fost autentificat de un notar public” este redundantă, raportat la faptul că întrebarea viza caracterul de titlu executoriu al convenției de partaj autentificată sub nr. 2.500/16.08.2022 de B.N.P. Invincis.

Comisia de contestații constată că reținerea condiției ca “înscrisul să fi fost autentificat de un notar public” era necesară, cât timp este una din condițiile cumulative pentru a reține în speță caracterul de titlu executoriu al înscrisului menționat, conform art. 639 C.pr.civ.

Contestația auditoarei care a susținut că, deși nu a menționat expres ca în barem, condiția autentificării înscrisului de către notarul public, însă, din ansamblul raționamentului său reiese că a indicat că este vorba despre un înscris autentificat, nominalizându-l expres, nu reprezintă o contestație la barem, urmând ca, la corectare, să se aprecieze asupra celor reținute în lucrare, auditoarea având posibilitatea de a contesta nota obținută.

Subiectul 3 (subiect practic) I-cerințe de drept procesual civil d)

Contestarea acestui subiect a avut la bază nemulțumirea auditorului privind motivarea reținută în barem, apreciindu-se că trebuia punctată în mod distinct arătarea pe larg a motivelor pentru care coparticiparea procesuală era obligatorie în cazul dat, nefiind suficientă reținerea faptului că obiectul judecății impunea reținerea acestei coparticipări obligatorii.

Această contestație nu poate fi primită, întrucât comisia de redactare a subiectelor a reținut în barem doar aspectul esențial în argumentația soluției, neputând fi completat acest aspect cu elemente suplimentare de detaliu, cât timp aceste elemente suplimentare nu au fost identificate nici de contestator ca fiind condiții obligatorii, ci doar dezvoltări ale motivării din barem.

Subiectul 3 (subiect practic) II-cerințe de drept civil a)

Acest subiect a fost contestat de 4 auditori, solicitarea de modificare a baremului vizând punctarea alternativă a soluției în conformitate cu care, în speță, moștenirea a fost acceptată și în mod expres, întrucât din certificatul de grefă atașat la fila 13 din dosar, rezultă că reclamantul a menționat în motivarea cererii sale având ca obiect nedemnitatea succesorală a părâtei că solicită “înlăturarea acesteia de la moștenirea defunctului, moștenire ce urmează a fi culeasă de către mine și de către sora mea, Nicoleta Marinescu”, aceasta fiind o declarație expresă de acceptare a moștenirii, conform art. 1108 alin.(1) și (2) C.civ.

S-a mai solicitat și acordarea de punctaj în barem pentru menționarea art. 1108 alin.(1) și (2) C.civ., cu reținerea felurilor acceptării moștenirii.

Solicitarea de modificare a baremului vizând punctarea alternativă a soluției în conformitate cu care, în speță, moștenirea a fost acceptată și în mod expres este neîntemeiată, varianta propusă de contestatori nefiind legală.

Astfel, potrivit art. 1108 alin.(2) C.civ. acceptarea este expresă când succesibilul își însușește explicit titlul sau calitatea de moștenitor printr-un înscris autentic sau sub semnătură privată.

În interpretarea acestui text de lege, pentru ca înscrisul să valoreze acceptare expresă, din conținutul lui trebuie să rezulte că succesibilul și-a însușit în mod neechivoc calitatea de moștenitor. O formulare echivocă, inclusiv cea în care se numește pe sine moștenitor, cu atât mai mult cea din speță, în care reclamantul arată că moștenirea va fi culeasă de el și de sora lui, evident, în urma admiterii acțiunii în nedemnitate formulate, nu reprezintă o însușire neechivocă a calității de moștenitor, o afirmare a faptului că înțelege își însușească această calitate.

Fiind vorba de o acceptare expresă, afirmația succesibilului de acceptare a succesiunii trebuie să fie clară, în sensul declarării calității de moștenitor acceptant, nefiind suficientă o interpretare a celor declarate (această situație fiind specifică acceptării tacite).

Nu în ultimul rând, reținem că manifestarea de voință a formulării acțiunii în nedemnitate succesorală a precedat celor afirmate în motivarea cererii, astfel încât acceptarea tacită în condițiile art. 959 alin.(2) C.pr.civ. este una irevocabilă, nemaivând relevanță că, ulterior, succesibilul efectuează alte acțiuni în vederea manifestării dreptului de opțiune succesorală.

De asemenea, reținem că nu se impunea punctarea în barem a reținerii art. 1108 alin.(1) și (2) C.civ., cât timp exercitarea dreptului de opțiune succesorală s-a realizat prin formularea acțiunii în nedemnitate, conform art. 959 alin.(2) C.civ.

Subiectul 3 (subiect practic) II-cerințe de drept civil b)

Auditorii care au contestat acest subiect în ceea ce privește prima cerință a acestuia- dezvoltarea concluziilor cu privire la excepția prescripției dreptului material la acțiunea în declararea nulității absolute a convenției de partaj autentificată sub nr. 2.500/16.08.2022 de B.N.P. Invincis-au arătat în esență că reținerea în barem a faptului că nu produce efecte față de reclamant clauza particulară din convenția de partaj autentificată sub nr. 2.500/16.08.2022, întrucât reclamantul nu a fost parte în această convenție, conform art. 1280 C.civ., nu este singura motivare ce putea fi dată.

Astfel, au arătat că această clauză, fiind lovită de nulitate absolută, nu putea produce efecte față de reclamant tocmai din acest motiv, orice persoană interesată putând invoca nulitatea absolută.

O altă motivare a vizat faptul că este lovită de nulitate absolută convenția de partaj autentificată sub nr. 2.500/16.08.2022 de B.N.P. Invincis, aceasta fiind încheiată fără participarea reclamantului, astfel încât clauza cu privire la prescripție nu putea produce efecte față de reclamant, fiind cuprinsă în această convenție.

De asemenea, s-a mai invocat faptul că această clauză nu produce efecte deoarece este cuprinsă într-o convenție de partaj care este inopozabilă reclamantului, convenția de partaj fiind un act de dispoziție făcut fără acordul tuturor coproprietarilor, respectiv al reclamantului, sancțiunea fiind inopozabilitatea, conform art. 642 alin.(2) C.civ.

Toate aceste susțineri din contestație, care cuprind motivări alternative pentru lipsa producerii de efecte juridice față de reclamant a clauzei particulare incluse în convenția de partaj, sunt neîntemeiate, deoarece ignoră cerința subiectului, care avea în vedere analiza faptului că instanța a invocat și pus în discuția părților, următoarele: în principal, lipsa producerii de efecte juridice față de reclamant a clauzei particulare incluse în convenția de partaj, independent de caracterul valabil sau nu al clauzei și, în subsidiar, nulitatea acestei clauze particulare, cu analiza ambelor chestiuni puse în discuție de instanță.

Prin urmare, cât timp cerința subiectului avea într-o primă și obligatorie cerință analiza efectelor juridice a clauzei, independent de valabilitatea acesteia și în mod evident, anterior analizei fondului care viza nulitatea convenției de partaj, întrucât presupunea analiza excepției procesuale a prescripției dreptului material la acțiune, nu pot reprezenta variante alternative de motivare cele menționate, deoarece acestea urmau a fi avute în vedere în cadrul cerinței subsidiare-de analiză a valabilității clauzei și, ulterior, de analiză a fondului cauzei.

Același subiect a fost contestat și în ceea ce privește a doua cerință a lui- cea legată de soluționarea fondului cererii principale.

S-a solicitat acordarea punctajului pentru o variantă alternativă a motivării soluției de admitere a cererii de chemare în judecată, respectiv cea justificată de aplicarea art. 1254 alin.(2) C.civ., privind faptul că desființarea contractului atrage, în condițiile legii, și desființarea actelor subsecvente încheiate în baza lui.

Această contestație este neîntemeiată, deoarece concluziile procurorului asupra soluției ce se impunea a fi pronunțată pe fondul cererii principale puteau viza doar cauza cererii de chemare în judecată, așa cum a fost formulată de reclamant, cu respectarea principiului disponibilității.

Or, în motivarea cererii, reclamantul a solicitat nulitatea absolută a convenției de partaj, întrucât acest act juridic a fost încheiat în lipsa sa, baremul fiind întocmit în mod corect asupra acestei probleme de drept.

Tot legat de soluționarea cererii principale, s-a invocat de un auditor faptul că se impunea reținerea ca temei de drept alternativ a art. 1144 alin.(1) C.civ.

Această susținere nu poate fi primită, deoarece, deși art. 1144 alin.(1) C.civ. stabilește necesitatea prezenței tuturor moștenitorilor pentru partajul succesoral voluntar, acest text nu cuprinde sancțiunea nulității absolute a convenției de partaj încheiate fără participarea tuturor moștenitorilor, astfel încât temeiul juridic complet este cel menționat în barem-art. 1143 alin.(2) cu trimitere la art. 684 alin.(2) C.civ.

Contestația auditorului care a susținut că, deși nu a menționat expres ca în barem, că efectuarea partajului a avut loc fără participarea reclamantului, care avea calitatea de coproprietar al imobilului, însă din ansamblul raționamentului său reiese calitatea de moștenitor legal a reclamantului și implicit necesitatea participării sale la convenția de partaj, nu reprezintă o contestație la barem, urmând ca, la corectare, să se aprecieze asupra celor reținute în lucrare, auditorul având posibilitatea de a contesta nota obținută.

ANEXA

Auditorii care au depus contestații la barem pentru disciplina Drept civil si drept procesual civil - procurori

Nr. crt	Auditor
1.	ANDRIȚA Iulia-Raluca
2.	ATODIRESEI Andreea-Adelina
3.	BĂRCAN Cristina-Mădălina
4.	BIȚĂ Gabriela-Valentina
5.	CIURARIU Lorena-Mihaela
6.	CODORI Marcu-Ovidiu
7.	DIACONESCU Flavia
8.	EVGHENIE Gabriela
9.	GÁBORA András
10.	GRIGORE Andreea-Livia
11.	ȚIGLER Andreea
12.	MADA Bianca Teodora
13.	MURARIU Alisan
14.	PALCĂU Andrei-Cristian
15.	PĂTRĂUCEANU Teodora
16.	POPA Georgiana-Maria
17.	POPOVICI Alexandra-Monica
18.	RĂDULESCU Florin-Cătălin
19.	SAMSON Eduard-Mihai
20.	TUDOSE Ionuț-Cristian